

Afdeling Informatie Projecten en Comm. Dienstverlening
Onderwerp Benchmark afval(scheiding)

Bezoekadres
Duinkerkenstraat 45

Postadres
Postbus 742
9700 AS Groningen

E-mailadres
milieudienst@md.groningen.nl

Algemeen faxnummer
(050) 367 1212

Website
www.groningen.nl

Aan de leden van de raad
van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 10 37 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk MD 09.2105479

BNG
28.50.61.879

Datum 01-12-2009 Uw brief van --
22 JAN 2010

Uw kenmerk --

BTW nummer
0019.32.809.B.07

In uw antwoord graag datum
en kenmerk vermelden.

Geachte dames en heren,

Wij nemen jaarlijks deel aan onderzoeken waarbij onze prestaties op het gebied van afvalinzameling, worden vergeleken met andere gemeenten en reinigingsbedrijven in het land (benchmarking). Onlangs is de rapportage van de SenterNovem-Benchmark Afval 2009 verschenen waarin de prestaties over het jaar 2008 met elkaar zijn vergeleken. De voornaamste resultaten en conclusies zijn als bijlage bijgevoegd voorzien van een toelichting. De uitgebreide rapportages liggen ter inzage in de visietrommel.

Algemene conclusie is dat Groningen – in de vergelijking met Haarlem, Rotterdam, Schiedam en Utrecht – positief uit de benchmark naar voren komt. Groningen presteert goed op belangrijke aspecten als (hoge) mate van dienstverlening, (hoge) bronscheiding en lage(re) afvalbeheerskosten. Wanneer de prestaties van Groningen worden vergeleken met 14 middelgrote gemeenten dan doen we het nog steeds goed. Deze gemeenten presteren (veelal met een systeem van diftar) iets beter op het gebied van afvalscheiding tegen een vergelijkbaar kostenniveau als Groningen.

Aandachtspunt vormt de mate van scheiding van het grof vuil op de afvalbrengrstations in Groningen. Of gemengd grofvuil op onze afvalbrengrstations nog beter gescheiden kan worden, zal het komende half jaar worden onderzocht.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Samenvatting Gemeentelijke Benchmark Afval 2009

De gemeente Groningen neemt jaarlijks deel aan onderzoeken waarbij haar prestaties op het gebied van afvalinzameling, worden vergeleken met andere reinigingsbedrijven in het land (benchmarking). De afgelopen jaren is deelgenomen aan de benchmark van de branchevereniging NVRD op dit terrein. Omdat uit deze benchmark de afgelopen jaren veelal eenzelfde (positief) beeld naar voren kwam en omdat het aantal deelnemers uit onze stedelijkheidsklasse de afgelopen jaren in omvang afnam, is besloten om dit jaar deel te nemen aan de Gemeentelijke Benchmark Afval(scheiding) van SenterNovem. Waar de NVRD benchmark sterk gericht is op operationele prestaties, focust de benchmark van SenterNovem meer op zaken als milieuprestaties, mate van dienstverlening e.d.. Ook is de SenterNovem benchmark meer gericht op uitwisseling van kennis tussen de deelnemers. In beide benchmarks worden de financiële prestaties van de deelnemers met elkaar vergeleken.

Aan de benchmark hebben 72 gemeenten deelgenomen van verschillende omvang en stedelijkheidsklassen. De prestaties van Groningen zijn in het onderzoek vergeleken met die van vier andere gemeenten¹ uit stedelijkheidsklasse 1², te weten:

- Haarlem,
- Rotterdam,
- Schiedam,
- Utrecht.

Onlangs is de eindrapportage van de SenterNovem-Benchmark Afval 2009 verschenen waarin de prestaties over het jaar 2008 met elkaar zijn vergeleken. Omdat het aantal deelnemers uit stedelijkheidsklasse 1 beperkt was, is ter vergelijking tevens de rapportage aangaande 14 gemeenten behorende tot stedelijkheidsklasse 2 opgevraagd. De voornaamste resultaten en conclusies zijn hieronder weergegeven alsmede een korte toelichting.

Algemeen oordeel:

Op alle drie de prestatiegebieden laat Groningen beter dan gemiddelde resultaten zien. Ten opzichte van de andere gemeenten met stedelijkheidsklasse 1 is de afvalinzameling en –verwerking zeer kosteneffectief te noemen. Op het prestatiegebied milieu is Groningen de best-practice.

Milieuprestaties

Groningen heeft met 39% het hoogste bronscheidingspercentage binnen de vergelijkingsgroep. De landelijke scheidingsdoelstelling van 43% wordt weliswaar nog niet gehaald, de afstand daartoe is niet groot. Vooral op de afvalstromen gft, papier en textiel laat Groningen goede scheidingsprestaties zien. Hierdoor is de hoeveelheid restafval laag. Met een lager dan gemiddeld percentage huishoudens waar gft gescheiden wordt ingezameld, haalt de gemeente een hoger dan gemiddelde hoeveelheid op. Dit impliceert dat de huishoudens waar de gemeente nog gft scheiding inzamelt dit afval goed apart houden. Voor verbetering vatbaar is de scheiding van grof huishoudelijk afval. Ondanks dat het grof afval voor 88% gebracht wordt naar de milieustraat, valt de scheiding aldaar tegen. Slechts 59% van het gebrachte afval wordt gescheiden. Het benchmarkgemiddelde ligt op 66%.

Kostenprestaties

De totale afvalbeheerskosten zijn met € 206,= per aansluiting lager dan het benchmarkgemiddelde (€ 215,=). Ondanks relatief hoge verwerkingstarieven voor gft en restafval, zijn de kosten per

¹ Groningen, Rotterdam, Utrecht en Haarlem: eigen inzameldienst/-bedrijf. Schiedam: Regionale NV (Irado).

² De stedelijkheidsklassificering (CBS) is gebaseerd op adressendichtheid in een gemeente. Er worden 5 klassen onderscheiden: 1 = zeer sterk stedelijk (> 2500 adressen/km²), 2 = sterk stedelijk (1500 – 2500 adressen/km²), 3 = matig stedelijk (1000 – 1500 adressen/km²), 4 = weinig stedelijk (500-1000 adressen/km²), 5 = niet-stedelijk (< 500 adressen/km²).

aansluiting voor deze afvalstromen laag. De inzameling geschiedt op efficiënte wijze en het aanbod restafval is relatief laag. Hoger dan gemiddeld zijn de indirecte kosten (hoge doorbelastingen).

Prestaties dienstverlening

Op dienstverlening heeft Groningen een iets hoger dan gemiddelde score behaald. De omvang en intensiteit van het dienstverleningspakket is iets lager dan gemiddeld. Op klantgerichtheid scoort Groningen aanzienlijk hoger dan het benchmarkgemiddelde (goede communicatie en klachtenafhandeling).

Indicator	Score Groningen	Gemiddelde kring 1	Gemiddelde kring 2
% bronscheiding	39%	31%	49%
% incl. nascheiding	51%	36%	56%
Kosten / aansluiting (€ / jr)	€ 206	€ 215	€ 207
Hoeveelheid restafval (kg/inw.jr)	234	295	225
% Scheiding gha op afvalbrengrstations	59%	66%	70%
Reductie CO2 huidige afvalscheiding (kton/jr)	26,6		
Reductiepotentieel CO2 (kton)	9,8		
Totale kosten (€ / aansluiting.jr)	€ 206	€ 215	€ 207
Totale score dienstverlening	71%	69%	69%
Score (omvang) dienstverleningspakket	68%	69%	69%

Toelichting

Algemene conclusie is dat Groningen – in de vergelijking met andere gemeenten uit stedelijkheidsklasse 1 - positief uit de benchmark naar voren komt. Dit geldt juist voor belangrijke aspecten als mate van dienstverlening, (hoge) bronscheiding en lage(re) afvalbeheerskosten. Op de meeste onderdelen/ indicatoren blijkt Groningen beter dan gemiddeld of als beste te presteren binnen de deelnemersgroep van (zeer) sterk stedelijke gemeenten.

Hoewel de benchmark van SenterNovem een iets ander insteek / diepgang heeft dan die van de NVRD, waar de afgelopen jaren aan is deelgenomen, komt het overall beeld overeen met benchmarks uit voorgaande jaren.

Wanneer de prestaties van Groningen worden vergeleken met de deelnemersgroep uit stedelijkheidsklasse 2³, dan doen we het nog steeds goed. De gemeenten in stedelijkheidsklasse 2 presteren veelal iets beter op het gebied van afvalscheiding tegen een vergelijkbaar kostenniveau als Groningen. Een wezenlijk aantal deelnemers uit stedelijkheidsklasse 2 hanteert echter een vorm van diftar, wat een positief effect heeft op scheidingsresultaten en kostenniveau.

Nieuw in deze benchmark is dat de mate van afvalscheiding per gemeente vertaald is naar een CO₂-reductie. De CO₂-reductie als gevolg van de gerealiseerde mate van afvalscheiding in Groningen (39%) is geraamd op 26,6 kton CO₂. Met name de gescheiden inzameling van papier levert hieraan een aanzienlijke bijdrage. Het te behalen extra reductiepotentieel wanneer Groningen de landelijke scheidingsdoelstelling zou realiseren van 43%, is geraamd op 9,8 kton CO₂. Dit reductiepotentieel ligt vooral op het gebied van (bron-/na-) scheiding van kunststof verpakkingen. Deze stroom wordt in de loop van 2009 door de VAGRON uit het restafval nagescheiden t.b.v. hergebruik/nuttige toepassing.

Uit de benchmark blijkt dat Groningen qua kostenniveau goed presteert. De totale (directe en indirecte) kosten die Groningen maakt voor (huishoudelijk) afvalbeheer, liggen lager dan gemiddeld(e) voor stedelijkheidsklasse 1 (en 2). Ten behoeve van de vergelijking zijn in het onderzoek Btw en kwijtscheldingskosten buiten beschouwing gelaten. Dit geldt ook voor andere

³ Deelnemers stedelijkheidsklasse 2: Alkmaar, Almere, Amstelveen, Apeldoorn, Bergen op Zoom, Deventer, Eindhoven, Enschede, Gooi- en Vechtstreek, Heemskerk, Katwijk, Leeuwarden, Maastricht en Nijmegen.

kosten die in sommige gemeenten (zoals Groningen) gefinancierd worden uit de afvalstoffenheffing (inzameling zwerfvuil).

De hoger dan gemiddelde doorbelastingen in Groningen kunnen worden verklaard door het feit dat Groningen niet alleen huisvuilinzameling uitvoert, maar een breed taken- en dienstenpakket vervult.

Voornaamste aandachtspunt uit het onderzoek is de scheiding van grof vuil op onze afvalbrengstations. Positief is dat in Groningen relatief weinig grof vuil per inwoner ingezameld wordt / vrij komt. Ook positief is dat in Groningen een groter dan gemiddeld deel (88%) van al het grof vuil, door bewoners gebracht wordt naar de afvalbrengstations waar het gescheiden wordt in diverse deelstromen. De mate van scheiding op de afval-brengstations in Groningen blijft echter achter op dat van de meeste andere gemeenten, zowel in de vergelijking binnen stedelijkheidsklasse 1 als met stedelijkheidsklasse 2.

Tijdens de benchmark zelf is hiervoor geen eenduidige verklaring gevonden. Zo worden in Groningen grosso modo dezelfde typen en aantallen deelstromen apart gehouden worden als in de meeste andere gemeenten. Wel geldt dat bij sommige gemeenten verbouwings-afval niet geaccepteerd wordt op afvalbrengstations, wat in Groningen wel het geval is. Dit kan voor andere gemeenten tot een wat hoger scheidingspercentage leiden. Mogelijke verklaring kan ook zijn een (nog) nadrukkelijker toezicht op scheiding van aangebrachte stromen op de afvalbrengstations bij andere gemeenten.

Of en zo ja hoe gemengd grofvuil op afvalbrengstations nog beter gescheiden zou kunnen worden, zal het komende half jaar onderzocht worden.

GEMEENTELIJKE BENCHMARK AFVAL 2009

Afvalprofiel Groningen

Belangrijkste uitkomsten	
Milieuprestaties	<i>Uitstekende, bovengemiddelde milieuprestaties. Goede scheiding van gft-afval, papier en textiel. De hoeveelheid restafval is daardoor relatief laag. Voor verbetering vatbaar is de scheiding van grof huishoudelijk afval, met name op de milieustraat.</i>
Kosten	<i>Lager dan gemiddelde kosten, ondanks relatief hoge verwerkingstarieven voor gft- en restafval. Lage inzamelkosten per ton voor rest- en gftafval, hetgeen duidt op een efficiënte inzameling.</i>
Dienstverlening	<i>Hoger dan gemiddelde dienstverleningscore. Met name op klantgerichtheid scoort Groningen uitstekend (goede communicatie en klantgerichtheid).</i>

Status: Definitief

Datum: 16 oktober 2009

Afvalprofiel Groningen

Vooraf

Dit is het afvalprofiel van gemeente Groningen. Het betreft een op maat gesneden rapportage waarin de afvalprestaties van Groningen op het gebied van milieu (afvalscheiding), kosten en dienstverlening worden vergeleken met het benchmarkgemiddelde van vergelijkbare gemeenten (gemeenten met stedelijkheidsklasse 1).

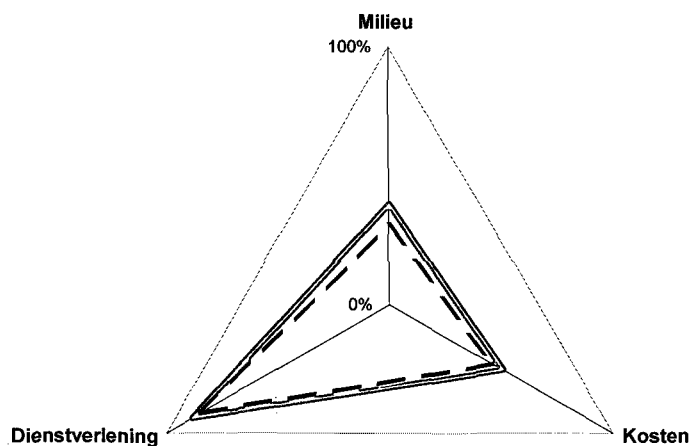
Een volledige prestatievergelijking is opgenomen in de kringrapportage Benchmark Afvalscheiding 2009.

Inzamelmodel

	Inzamelmethode	Frequentie/ dichtheid
Restafval		
Laagbouw:	minicontainers	tweewekelijks
Hoogbouw:	ondergrondse containers	
Centrum:	ondergrondse containers	
Gft		
Aansluitingspercentage:	37%	
Laagbouw:	Minicontainers	tweewekelijks
Hoogbouw:	-	
Centrum:	-	
Papier en karton		
Huis-aan-huisinzameling	ja	maandelijks
Brengmogelijkheid	kringloop en milieustraat	1 op 2256 inwoners
Glas		
Huis-aan-huisinzameling	nee	
Brengmogelijkheid	kleurgescheiden containers	1 op 1646 inwoners
Textiel		
Huis-aan-huisinzameling	ja	maandelijks
Brengmogelijkheid	ja	1 op 6090 inwoners
Kca		
Huis-aan-huisinzameling	nee	
Brengmogelijkheid	ja	4 tot 6 keer per jaar
Grof afval		
Huis-aan-huisinzameling	ja	op afroep binnen 2 weken
Brengmogelijkheid	milieustraat	gratis tot 500 kg per jaar

Afvalprofiel Groningen

Prestaties op hoofdindicatoren

— Groningen — Gemiddelde kring 1

		Score Groningen	Gemiddelde benchmarkkring 1	Bestpractice benchmarkkring 1
Milieu	(% bronscheiding)	39%	31%	39% Groningen
Kosten	(in € per aansluiting)	€ 206	€ 215	€ 196 Groningen
Dienstverlening	(max score = 142)	101	98	116 Utrecht

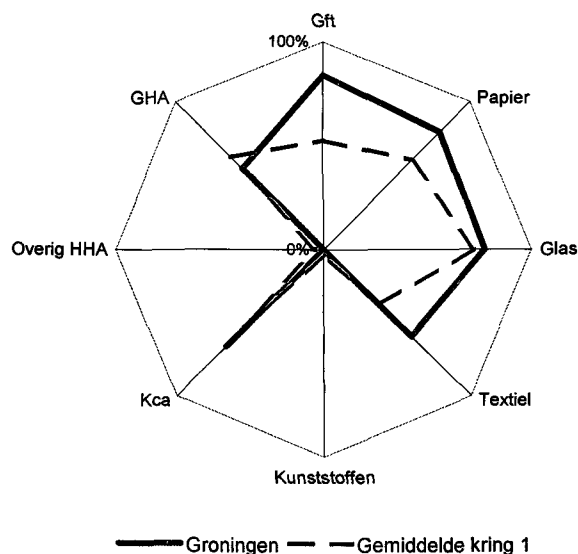
 = best-practice

 = beter dan gemiddeld

 = slechter dan gemiddeld

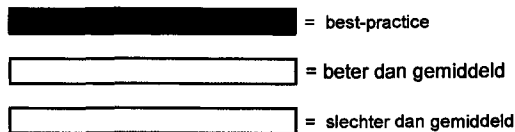
Afvalprofiel Groningen

Milieuprestaties

	Score Groningen (kg/ inw)	Gemiddelde benchmarkkring 1 (kg/ inw)	Bestpractice benchmarkkring 1 (kg/ inw) Gemeente
Gft	41,9	26,2	42,4 Haarlem
Papier	39,6	45,3	59,6 Groningen
Glas	19,4	18,0	24,2 Haarlem
Textiel	4,3	3,0	4,8 Groningen
Kunststoffen	0,0	0,0	0,2 Rotterdam
Kca	1,3	1,3	1,9 Utrecht
Overig gescheiden HHA	0,0	0,1	0,2 Rotterdam
Grof huishoudelijk afval (gescheiden)	54,4	62,5	81,9 Utrecht
Totaal bronscheiding	151,9	156,5	181,4 Groningen
% bronscheiding	30%	31%	39% Groningen
Restafval	238	294,8	234,4 Groningen
Grof restafval	51	54,3	43,8 Rotterdam

	Score Groningen (scheidings%)	Gemiddelde benchmarkkring 1 (scheidings%)	Bestpractice benchmarkkring 1 (sch.%) Gemeente
Gft	33%	27%	46% Groningen
Papier	71%	49%	71% Groningen
Glas	54%	55%	66% Utrecht
Textiel	21%	21%	28% Groningen

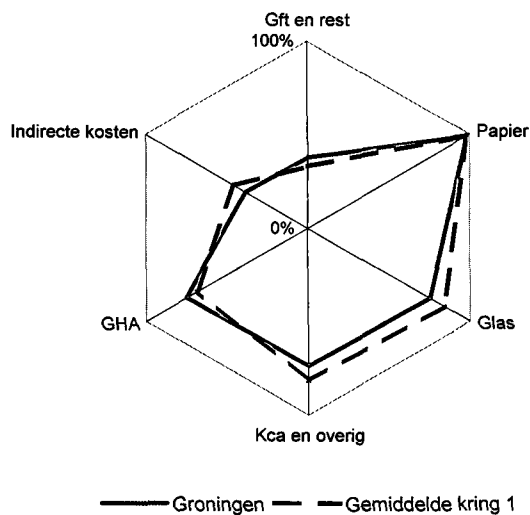
Toelichting:

Scheidings% = de gescheiden ingezamelde hoeveelheid van een component gedeeld door de som van de gescheiden ingezamelde hoeveelheid en de hoeveelheid die van die component nog in het restafval aanwezig is.

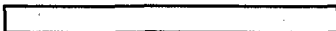
Door verschillen in hoeveelheden die nog in het restafval voorkomen kan de vergelijking op basis van kilo's een ander beeld opleveren dan de vergelijking op basis van scheidingspercentages

Afvalprofiel Groningen

Kostenprestaties

	Score Groningen (€ per aansluiting)	Gemiddelde benchmarkkring 1 (€ /aansl.)	Bestpractice benchmarkkring 1 (€ /aansl.) Gemeente
- Gft en rest	€ 124	€ 134	€ 124 Haarlem
- Papier	€ 0,8	€ 0,7	€ 2,9- Haarlem
- Glas	€ 2,5	€ 1,6	€ 0,5 Schiedam
- KCA en overig HHA	€ 4,5	€ 3,1	€ 1,3 Rotterdam
- Grof huishoudelijk afval (GHA)	€ 30	€ 38	€ 30 Groningen
Totale directe kosten	€ 166	€ 177	€ 163 Groningen
Totale indirecte kosten	€ 43	€ 38	€ 31 Haarlem
Totale kosten	€ 206	€ 215	€ 196 Groningen

- = best-practice
- = beter dan gemiddeld
- = slechter dan gemiddeld

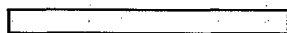
Afvalprofiel Groningen

Prestaties dienstverlening

	Score Groningen		Gemiddelde benchmarkkring 1 (score)	Bestpractice benchmarkkring 1	
	(score)	(%)		(score)	Gemeente
Restafval	13	81%	14	15	Schiedam, R'dam, Utrecht
Gft-afval	8	50%	8	11	Schiedam, Utrecht
Papier en karton	10	83%	10	12	Rotterdam, Utrecht
Glas	4	40%	5	8	Utrecht
Textiel	6	75%	5	6	Groningen, Schiedam
KCA	6	75%	7	8	Schiedam
Overige componenten	2	33%	2	4	Utrecht
Wit- en bruingoed	6	100%	5	6	Groningen, Utrecht
GHA	7	70%	8	9	Utrecht
Milieustraat	8	73%	9	10	Utrecht
Subscore dienstverl.pakket	70	68%	71	85	Utrecht
Subscore klantgerichtheid	31	79%	27	31	Groningen, Utrecht
Totaalscore	101	71%	98	116	Utrecht

 = best-practice

 = hoger dan gemiddeld

 = lager dan gemiddeld

Toelichting:

De scores op dienstverlening zijn bepaald op basis van een vragenlijst die door de gemeente zelf is ingevuld.

De maximale totaalscore bedraagt 142: 103 punten voor dienstverleningspakket, 39 punten voor klantgerichtheid

De vragen en puntentoekening zijn opgenomen in bijlage 1 van de kringrapportage.

Afvalprofiel Groningen

Analyse op hoofdlijnen

Algemeen oordeel

Op alle drie de prestatiegebieden laat Groningen beter dan gemiddelde resultaten zien. Ten opzichte van de andere gemeenten met stedelijkheidsklasse 1 is de afvalinzameling en – verwerking van Groningen zeer kosteneffectief te noemen. Op prestatiegebied milieu is Groningen de best-practice.

Milieuprestaties

Groningen heeft met 39% het hoogste bronscheidingspercentage van kring 1. De landelijke scheidingsdoelstelling van 43% wordt weliswaar nog niet gehaald, de afstand daartoe is niet groot. Vooral op de afvalstromen gft, papier en textiel laat Groningen goede scheidingsprestaties zien. Hierdoor is de hoeveelheid restafval laag. Met een lager dan gemiddeld aansluitingspercentage voor gft-scheiding (= % huishoudens waar gemeente nog gft gescheiden ophaalt) haalt de gemeente een hoger dan gemiddelde hoeveelheid op. Dit impliceert dat de huishoudens waar de gemeente nog gft gescheiden ophaalt, dit afval goed apart houden. Voor verbetering vatbaar is de scheiding van grof huishoudelijk afval. Ondanks dat het grof afval voor 88% gebracht wordt naar de milieustraat, valt de scheiding aldaar tegen. Slechts 59% van het gebrachte afval wordt gescheiden. Het benchmarkgemiddelde ligt op 66%.

Kostenprestaties

De totale afvalbeheerkosten zijn met € 206,- per aansluiting lager dan het benchmarkgemiddelde (€ 215,-). Ondanks relatief hoge verwerkingstarieven voor gft- en restafval zijn de kosten per aansluiting voor deze afvalstromen laag. De inzameling geschiedt op efficiënte wijze, en het aanbod restafval is relatief laag. Hoger dan gemiddeld zijn de indirecte kosten (hoge doorbelastingen).

Prestaties dienstverlening

Op dienstverlening heeft Groningen een iets hoger dan gemiddelde score behaald. De omvang en intensiteit van het dienstverleningspakket is iets lager dan gemiddeld. Op klantgerichtheid scoort Groningen aanzienlijk hoger dan het benchmarkgemiddelde (goede communicatie en klachtenafhandeling).